

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www.vrifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, vrifbih@vrifbih.ba

IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA

JP HRVATSKE TELEKOMUNIKACIJE D.D MOSTAR

**Za 2009.godinu
Broj:06-09/10**

Mostar, srpanj 2010. godine

MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA

Predmet revizije

Izvršili smo reviziju priložene bilance stanja Javnog poduzeća Hrvatske Telekomunikacije d.d. Mostar (u daljem tekstu HT), sa stanjem na dan 31. prosinca 2009. godine i odgovarajuće bilance uspjeha, izvješća o promjenama na kapitalu i izvješća o novačanim tijekovima za godinu koja se završava na taj dan, te reviziju usklađenosti poslovanja sa propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz financijska izvješća.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo je odgovorno za izradu i objektivnu prezentaciju ovih financijskih izvješća sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: uvođenje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su važne za pripremu i objektivnu prezentaciju financijskih izvješća koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed korupcije i prevare, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u danim okolnostima. Rukovodstvo je također odgovorno za usklađenost poslovanja poduzeća sa važećim zakonskim i drugim važećim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o financijskim izvještajima na temelju obavljene revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH („Sl. novine FBiH“ broj 22/06), INTOSAI revizijskim standardima i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo sukladno etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da financijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i iznosima koji su objavljeni u financijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u financijskim izvješćima, nastalim usljed korupcije i prevare. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su važne za pripremu i fer prezentaciju financijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primjenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije financijskih izvješća.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Kvalifikacija:

1. Za prihvaćeno smanjenje vlasničkih prava državnog kapitala sa 62,67% na 55,67% (potpisanim Sporazumom), nema dokaza temeljem čega je to urađeno. Zbog toga, ne možemo potvrditi navedenu vlasničku strukturu i ne možemo potvrditi da su predstavnici državnog kapitala štitili vlasnička prava državnog kapitala, što je šire pojašnjeno u točki 5.5. Izvješća.
2. Da nisu dosljedno primjenjivane odredbe Zakona o javnim nabavama BiH u pogledu izbora postupka za dodjelu ugovora i kod utvrđivanja ekonomsko najpovoljnijih ponuda. Ugovori za nabavku mobilnih aparata u vrijednosti od 11.041.853 KM, zaključeni su na temelju provedenih pregovaračkih postupaka bez objavljivanja obavijesti o nabavci (pregovori vođeni najčešće sa samo jednim ponuđačem), a trebali su biti zaključeni na temelju provedenog otvorenog postupka, zbog čega ne možemo potvrditi da je postignut najefikasniji način trošenja javnih sredstava, što je šire pojašnjeno u točki 5.10. Izvješća.
3. U financijskim izvješćima na dan 31.12.2009. godine podcijenjene su kratkoročne obveze za 7.471.079 KM. Na datum bilanciranja, navedene obveze, nisu evidentirane u bilančnoj već u vanbilančnoj evidenciji, što je šire pojašnjeno u točki 5.6 Izvješća
4. Neosnovano su povećani troškovi poslovanja za 2.158.904 KM od čega 1.602.230. KM na ime usklađivanja plaća sa kolektivnim ugovorom i 556.674 KM, na ime razlike plaća rukovodnog osoblja, iako su takva primanja ograničena zakonskim propisom što je šire pojašnjeno u točki 5.8 Izvješća.

5. I ako je poduzeće provelo administrativno ujedinjeno prije tri godine, ali još nije uspostavljeno jedinstveno softversko rješenje za poslovne i računovodstvene procese. Softverska rješenja se odvijaju u odvojenim tehnološkim infrastrukturama, te na različit način podržavaju iste poslovne procese, što je za posljedicu imalo teže praćenje transakcija i finansijskih pokazatelja, pouzdano knjigovodstveno izvještavanje, kao i ograničenje u našem radu, što je šire pojašnjeno u točki 5.1 Izvešća.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijska izvješća, po svim bitnim pitanjima ne prikazuju istinito i objektivno, finansijski položaj Javnog preduzeća Hrvatske telekomunikacije d.d Mostar sa stanjem na dan 31 prosinca 2009. godine, rezultate njegovog poslovanja, te novčani tijek, za godinu koja je završila na taj dan sukladno Zakonu o računovodstvu FBiH i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Finansijsko poslovanje u tijeku 2009. godine, nije bilo usklađeno sa važećom zakonskom regulativom što je navedeno u točkama kvalifikacije 2 i 3.

Mostar, 25. lipnja 2010.godine.

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

KAZALO

1.	UVOD	6
2.	CILJ, OBIM I PREDMET REVIZIJE	6
3.	OSVRT NA PRETHODNU REVIZIJU	7
4.	REZIME	7
5.	NALAZI I PREPORUKE	8
5.1	Sustav internih kontrola.....	8
5.2	Planiranje i izvješćivanje	9
5.3	Stalna sredstva	10
5.3.1	Nekretnine, postrojenja i oprema.....	11
5.3.2	Nematerijalna sredstva.....	11
5.3.3	Popis imovine	12
5.4	Tekuća sredstva – Novčana sredstva i potraživanja	12
5.4.1	Novčana sredstva.....	12
5.4.2	Potraživanja od kupaca.....	13
5.5	Kapital	13
5.6	Obveze i razgraničenja	15
5.7	Prihodi	17
5.8	Troškovi i rashodi.....	18
5.9	Sudski sporovi	20
5.10	Javne nabave	20
5.11	Vanbilančna evidencija	22
5.12	Proces IT	23
6.	KOMENTAR	23

BILANCA STANJA na dan 31.12.2009. godinu

	31.12.2009	31.12.2008
UPISANI, A NEUPLAĆENI KAPITAL		
B STALNA SREDSTVA	426.715.978	410.157.147
Stalna nematerijalna sredstva	101.405.737	85.179.418
Patenti licence ,zaš.znak,koncesije i ost.prava	90.291.224	74.037.521
Računarski programi –software	10.029.716	9.495.493
Druga (u pripremi)stalna nematerijalna sredstva	1.084.797	1.646.404
Nekretnine, postrojenja i oprema	325.112.560	324.765.629
Zemljište	1.432.481	1.432.481
Građevinski objekti	37.882.541	38.657.773
Postrojenja i oprema	253.763.268	261.121.454
Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	31.780.633	23.243.520
Stambene zgrade i stanovi	133.149	142.207
Predujmovi za nekretnine postrojenja i opremu	120.488	168.194
Dugoročna finansijska ulaganja i zajmovi	197.681	212.100
Udjeli u neopozivim pravnim osobama	9.920	9.920
Dani zajmovi depoziti kaucije	187.761	202.180
TEKUĆA SREDSTVA	47.795.028	49.551.234
Zalihe	5.195.626	9.657.140
Kupci- potraživanja od prodaje	29.329.826	29.290.815
Druga kratkoročna potraživanja	3.597.379	5.502.266
Novac i novčani ekvivalenti	7.609.480	2.999.872
Aktivna vremenska razgraničenja	2.062.717	2.101.141
IMOVINA – SREDSTVA (AKTIVA)	474.511.006	459.708.381
Vanbilančna evidencija	81.198.257	103.782.399
KAPITAL	303.194.224	304.610.074
Upisani kapital	315.863.250	307.668.239
ostale reserve	6.335	0
Akumulirana zadržana dobit	6.062.750	15.679.946
Akumulirana zadržani gubitak	18.738.111	18.738.111
Dugoročne obveze	64.704.159	57.870.750
Ostale dugoročne finansijske obveze	55.310.209	49.297.745
Obveze po kreditima te finansijskim robnim zajmovima	18.256.142	27.907.495
Obveze po osnovi finansijskih najмова	1.045.874	1.189.675
ostale dugoročne finansijske obveze	36.008.193	20.200.575
Dugoročna razgraničenja i rezervisanja	9.393.950	8.573.013
Kratkoročne obveze	106.612.623	97.227.549
Kratkoročne finansij obveze	24.870.339	30.973.923
Obveze prema dobavljačima i druge obveze	38.661.830	24.379.820
Pasivna vremenska razgraničenja	43.080.454	41.873.824
KAPITAL I OBVEZE – UKUPNO (PASIVA)	474.511.006	459.708.381
Vanbilančna evidencija	81.198.257	103.782.399

Financijska izvješća potpisali su članovi Uprave: Goranka Devčić i Zoran Bakula i certificirani računovođa Ankica Matić, a Nadzorni odbor ih je usvojio 27.04.2010.godine

BILANS USPJEHA za godinu koja je završila 31.12.2009. godine

Opis	31.12.2009.	31.12.2008.
Prihodi od prodaje	236.196.995	243.588.663
Troškovi za prodano-Operativni rashodi	56.954.797	63.386.546
Bruto dobit	179.242.198	180.202.117
Troškovi distribucije	69.289.097	72.343.173
Troškovi uprave i administracije	83.238.293	82.111.285
Drugi operativni rashodi	165.489	145.502
Dobit od operativne aktivnosti	26.549.319	25.602.157
Drugi finansijski prihodi	727.950	654.238
Dobici od prodaje stalne imovine	161.773	66.223
Ostali prihodi	5.686.266	5.399.206
Rashodi s osnova kamata	9.098.156	8.095.562
Drugi finansijski rashodi	97.728	48.089
Gubici od umanjenja vrijednosti stalne imovine	817.906	929.199
Ostali rashodi	15.231.790	16.961.552
Dobit prije poreza	7.879.728	5.687.422
Porez na dobit	1.816.978	1.408.822
Neto dobit perioda	6.062.750	4.278.600

Financijska izvješća potpisali su članovi Uprave: Goranka Devčić i Zoran Bakula i certificirani računovođa Ankica Matić, a Nadzorni odbor ih je usvojio 27.04.2010.godine

R.b	Opis	Oznaka	2009.	2008.
	Gotovinski tok iz poslovnih aktivnosti			
1	Neto dobit/dobitak		6.062.750	4.278.600
	Usklađivanje za:			
2	Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	+	10.920.758	8.960.351
3	Gubici (dobici) od otuđenja nematerijalnih sredstava	+ (-)	60.861	
4	Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	(+)	35.324.394	33.766.262
5	Gubici (dobici) od otuđenja materijalnih sredstava	+ (-)	757.045	906.698
6	Usklađivanje po osnovu finansijskih stalnih sredstava	+ (-)	(1.500)	21.000
7	Nerealizovani rashodi (prihodi) kod razmjene valuta na tržištu (kursne razlike)	+ (-)	(41.182)	116.902
8	Ostala usklađ. za negotovins.stavke i tokove koji se odnose na ulag.i fin.akt.	+ (-)	1.599.221	5.296.520
9	Svega 2 do 8		48.619.597	49.067.733
10	Smanjenje (povećanje) zaliha	+ (-)	5.697.780	(2.086.616)
11	Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	+ (-)	(3.048.374)	(4.674.567)
12	Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	+ (-)	1.912.340	1.397.067
13	Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	+ (-)	38.424	4.739.081
14	Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	+ (-)	4.103.199	(1.176.807)
15	Povećanje (smanjenje) ostalih obaveza	+ (-)	10.999.767	(3.263.097)
16	Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	+ (-)	1.206.630	154.658
17	Svega 9 do 16		20.909.766	(4.910.281)
18	A. Neto gotovinski tok od poslovnih aktivnosti (1+9+17)		75.592.113	48.436.052
	Gotovinski tok od ulagačkih aktivnosti			
19	Nabavka (prodaja) stalnih nematerijalnih sredstava	- (+)	(3.890.955)	(4.349.928)
20	Nabavka (prodaja) stalnih materijalnih sredstava	- (+)	(36.428.368)	(35.656.708)
	Ostali novčani tijekovi od ulagačkih aktivnosti		(8.228.148)	(1.161.386)
21	B. Neto gotovinski tok od ulagačkih aktivnosti (19 do 20)		(48.547.471)	(41.168.022)
	Gotovinski tok od finansijskih aktivnosti			
22	Primljena pozajmljena sredstva	(+)	6.918.716	9.784.841
23	Povrat pozajmljenih sredstava		(21.875.150)	(25.248.033)
24	Ostali novčani tokovi od finansijskih aktivnosti	- (+)		
25	C. Neto gotovinski tok od finansijskih aktivn. (22 do 24)		(22.435.034)	(15.663.192)
26	Neto povećanje (smanjenje) gotov. na rač.i blagajni (A+B+C)		4.609.608	(8.395.162)
27	Početno stanje gotovine na računu i blagajni		2.999.872	11.395.034
28	Konačno stanje gotovine na računu i u blagajni		7.609.480	2.999.872
29	Neto povećanje (smanjenje) gotov. na rač.i blagajni (28-27)		4.609.608	(8.395.162)

Finanijska izvješća potpisali su članovi Uprave : Goranka Devčić i Zoran Bakula i certificirani računovođa Anka Matić, a Nadzorni odbor ih je usvojio 27.04.2010.godine

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU za godinu koja je završila 31.12.2009. godine

- u KM

O p i s	Upisani Vlasnički Kapital	Ostale rezerve (emis.premi ja,zakon istat.rez	Akumulirana Dobit (gubitak)	Vlastite Dionice	UKUPNO
Stanje na dan 31.12.2007.	302.068.239		17.201.3460		319.269.585
Učinci revalorizacije					
Ostali dobici gubici razdoblja	5.600.000		(5.600.00)		
Neto (dobitak) gubitak razdoblja			4.278.600		4.278.600
Objavljivanje dividende i drugi oblici raspodjele dobiti			(200.000)		(200.000)
Emisija dioničk.kapitala i drugi oblici poveć.ili smanj.osn.kapit					
Stanje na dan 31.12.2008.	307.668.239		15.679.946		323.348.185
Učinci promjena u račun. Politika					
Učinci ispravka grešaka			(18.738.111)		(18.738.111)
Ponovno iskazano stanje na dan 01.01.2009. godine	307.668.239		(3.058.165)		304.610.074
Učinci revalorizacije					
Revalorizacija stalnih sredstava					
Ostali dobici(gubici)perioda koji nisu iskazani u bilansu uspjeha	8.201.346		(8.201.346)		
Neto dobit (gubitak) razdoblja			6.062.750		6.062.750
Objavljene dividende i drugi oblici raspodjele	(6.335)	6.335	(7.478.600)		(7.478.600)
Emisija dioničk.kapitala i drugi oblici poveć.ili smanj.osn.kapit.					
Stanje na dan 31.12.2009.	315.863.250	6.335	(12.675.361)		303.194.224

Financijska izvješća potpisali su članovi Uprave: Goranka Davčić i Zoran Bakula i certificirani računovođa Ankica Matić, a Nadzorni odbor ih je usvojio 27.04.2010.godine

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA JP HRVATSKE TELEKOMUNIKACIJE d.d. MOSTAR ZA 2009. GODINU

1. UVOD

Javno poduzeće Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar, kao samostalni gospodarski subjekt u pružanju telekomunikacijskih usluga egzistira od 03.01.2003. godine, sukladno uvjetima iz Odluke o podršci reorganizacijskog plana Hrvatskih pošta i telekomunikacija Mostar u Hrvatske pošte d.o.o. Mostar i Hrvatske telekomunikacije d.o.o. Mostar.

Skupština Javnog poduzeća Hrvatskih Telekomunikacija d.o.o Mostar na sjednici održanoj dana 01.04.2009.godine, donijela je Odluku o promjeni oblika i usklađivanju statusa Društva sa Zakonom o gospodarskim društvima. Javno poduzeće Hrvatske telekomunikacije d.o.o. Mostar preoblikuje se u dioničko društvo d.d, te je u sudski registar upisano kao: Javno poduzeće Hrvatske telekomunikacije d.d Mostar. Skraćeni naziv Društva je: JP HT d.d. Mostar. Upisano je u sudski registar kao dioničko društvo dana 08.06.2009.godine pod brojem 1-10868 .

Temeljni kapital društva na dan 31.12.2009.godine iskazan je u iznosu od 315.863.250 KM, a podjeljen je na 31.586.325 običnih dionica, iste klase, nominalne vrijednosti 10 KM.

Vlasnička struktura temeljnog kapitala je:

1. Vlada F BiH-državni kapital **50,104 %** (ili 158.260.130 KM)
2. HT Hrvatske telekomunikacije d.d. Zagreb 39,101 % (ili 123.505.000 KM)
3. Hrvatska pošta d.d. Zagreb, 5,230 (ili 16.519.970 KM)
4. 1185 manjinskih dioničara prema listi dioničara iz javne ponude 5,565% (ili 17.578.150 KM)

Osnovna djelatnost HT Mostar je pružanje telekomunikacijskih usluga u unutarnjem i vanjskotrgovinskom prometu radi stjecanja dobiti. Stoga je njegovo poslovanje u najvećem dijelu uređeno i regulirano Zakonom o gospodarskim društvima («Sl.novine Federacije BiH» br: 23/99, 45/00, 02/02, 6/02, 29/03) i Zakonom o javnim poduzećima u Federaciji BiH («Sl.novine Federacije BiH» br: 8/05;81/08,22/09). HT je dužno da posluje i sukladno ostalim važećim propisima u Federaciji BiH i na nivou države BiH, a koji se odnose na propise iz oblasti računovodstva, vanjskotrgovinsko poslovanje, problematiku poreza, doprinosa i javnih nabava.

Ukupna organizacija HT Mostar zasniva se na segmentaciji unutar Poduzeća preko korporativnih funkcija i organizacije za nepokretnu i pokretnu mrežu.

Osnovne organizacijske cjeline unutar HT Mostar su: Korporativna jedinica predsjednika Uprave-direktora, Korporativna jedinica za financije, Direkcija za pokretnu mrežu i Direkcija za nepokretnu mrežu unutar koje djeluju TK centri (Mostar, Livno, Široki Brijeg, Čapljina, Orašje i Vitez) i Magistralni TK Centri.

Ukupan broj uposlenih djelatnika na dan 31.12.2009. godine bio je 1.497.

Sjedište HT Mostar je u Mostaru, u ulici Kneza Branimira b.b.

2. CILJ, OBIM I PREDMET REVIZIJE

Cilj naše revizije je da se na temelju provedene revizije izrazi mišljenje da li su financijska izvješća pripremljena u svakom značajnom pogledu sukladno sa važećom zakonskom regulativom i primjenjivim okvirom financijskog izvješćivanja. Za realizaciju navedenog cilja procjenjivat ćemo da li rukovodioci primjenjuju zakone i propise, koriste sredstva za odgovarajuće namjene u okviru propisanih i danih ovlaštenja, ocjenu financijskog upravljanja, funkciju interne revizije i sistem internih kontrola uspostavljenih tako da zaštite imovinu kao i sposobnost da otkrivaju i sprječavaju značajno pogrešna prikazivanja u financijskim izvješćima.

Zbog ograničenja vremena i resursa, revizijom nismo obuhvatili cjelokupno područje poslovanja, niti smo ispitivali sve transakcije. Revizijom nismo detaljno provjerili vanbilančnu evidenciju.

Sustavom uzorka ispitali smo procese i sa njima povezane financijske veličine vezane za planiranje poslovnih aktivnosti, imovinu, prihode, tražbine, obveze, značajnije troškove i rashode; kapital i procedure javnih nabavi.

Revizija je uključila i davanje preporuka za dalji rad za područja za koja smo smatrali bitnim, a vezana su za financijsko izvješćivanje.

3. OSVRT NA PRETHODNU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH provodi drugi put nakon pripajanja reviziju financijskih izvješća Društva i usklađenosti iskazanih iznosa u izvješćima sa propisima, a četvrti put pravnog prethodnika. Prethodnom revizijom financijskih izvješća za 2007. godinu, dano je uvjetno mišljenje.

Uprava je dostavila Akt u kojem je iznijela pregled poduzetih aktivnosti, a koje se uglavnom odnose na donošenja odođenih pravilnika: Pravilnik o nabavkama, Naputak o popisu, Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama, Pravilnik o donacijama i sl.

Društvo je angažiralo komercijalnu revizorsku kuću CONFIDA koja je radila reviziju financijskih izvješća za 2009. godinu i dala pozitivno mišljenje.

4. REZIME

Izvršenom revizijom poslovanja za 2009. godinu konstatirali smo određene slabosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo sljedeće preporuke:

- *Vlasnici kapitala dužni su, aktivno se uključiti i poduzeti odgovarajuće mjere u prevazilažejunu i rješavanju nagomilanih propusta. U prvom redu riješiti status Uprave. Organizirati poduzeće kao cjelinu, te osigurati uvjete za funkcioniranje sustava intrnih kontrola.*
- *Uprava treba poduzeti aktivnosti da se planiranje i izvještavanje vrši sukladno zakonskim odredbama, te poduzeti odgovarajuće aktivnosti da se ostvare planirane veličine.*
- *Uprava treba sagledati strategiju prodaje i rizike za određene oblike prodaje, posebno one koji donose nizak nivo naplate. Pojačati kontrolne postupke za ove poslovne procese u cillju zaštite imovine od mogućih gubitaka.*
- *Uprava je dužna poduzeti sve mjere da se obveze priznaju na temelju adekvatne dokumentacije, te likvidacija i kontrola financijske dokumentacije vrši sukladno utvrđenim internim pravilima i računovodstvenim propisima.*
- *Klasifikaciju tekućih obveza vršiti sukladno MRS 1 kako bi na dan bilaciranja bile realno iskazane.*
- *Organi upravljanja su dužni sve mjere kako bi se osiguralo poštivanje i provođenje odredbi utvrđenih Zakonom o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja u institucijama FBiH i javnim poduzećima u većinskom vlasništvu FBiH i Odlukom Vlade kod utvrđivanja troškova plaće.*
- *Objediniti softverska rješenja i tehnološke infrastrukture u svrhu pouzdanijeg, jednostavnijeg i bržeg izvješćivanja, primjene jedinstvenih sigurnosnih pravila, lakše i bolje kontrole, racionalnijeg korištenja postojećih ljudskih i materijalnih resursa, lakšeg i jednostavnijeg održavanja i razvoja sustava u svim slojevima, vjerojatnog smanjenja troškova, izbjegavanja dupliranja kapaciteta.*

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 Sustav internih kontrola

Revizijski tim je izvršio procjenu funkcioniranja sustava internih kontrola¹ na temelju provedene revizije određenih procesa poslovanja i konstatira: Statut, temeljni akt Društva nije usuglašen sa zakonima.

U travnju 2009.godine, Komisija za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine, postupajući po zahtjevu HT Mostar, donijela je Rješenje kojim se odobrava društvu sa ograničenom odgovornošću, promjena oblika u dioničko društvo. U navedenom Rješenju stoji, citiramo ” Nalaže se emitentu usvajanje izmjena statuta kojim se brišu odredbe u dijelu kojim se reguliše pravo preče kupnje dionica u vlasništvu Federacije BiH, u roku od 60 dana od dana donošenja navedenog rješenja. Naime, u Statutu HT Mosatar, propisano je pravo prvokupa nad dionicama FBiH koje se primjenjuje u slučaju bilo kojeg prijenosa ili prodaje tih dionica.Navedene odredbe Statuta su u suprotnosti kako sa Zakonom o gospodarskim društvima tako i sa Zakonom o tržištu vrijednosnih papira kojima su propisani uvjeti za ostvarenje prava preče kupnje. Osim što su odredbe statuta koji se odnose na pravo preče kupnje u suprotnosti sa navedenim zakonima, Komisija ističe, da prodaja dionica u vlasništvu Federacije Bosne i Hercegovine (državni kapital) može se izvršiti isključivo na temelju privatizacijskih propisa kojima je regulirana prodaja državnog kapitala. S obzirom da je navedena odredba o prvu preče kupnje sastavni dio Sporazuma između Vlade FBiH i HT d.d Zagreb, a Sporazum ugrađen u Statut, stoga je neophodno ovu izmjenu izvršiti i u Sporazumu. U Statutu , a ni u Sporazumu nije izvršena izmjenjena ove odredbe. U posljednjem Statutu koji je donesen u travnju 2009.godine, **nisu izmjenjene** navedene odredbe. Člankom 13.statuta potvrđene su: Citiramo

“ Dosadašnji udjeli, promjenom oblika gospodarskog društva iskazuju se odnosno prelaze u dionice s istim omjerom vlasništva te se u pogledu dionica FBiH primjenom instituta prava preče kupnje (prvokupa) i odredbama članka 264. Zakona o tržištu vrijednosnih papira (Sl.novine 85/08) prema kojem se na prodaju vrijednosnih papira u procesu privatizacije ne primjenjuju odredbe tog zakona, potvrđuje da HT d.d Zagreb ima **pravo prvokupa nad dionicama FBiH** koji se primjenjuje u slučaju bilo kojeg prijenosa ili prodaje tih dionica. Ako FBiH ponudi na prodaju svoje dionice HT-u d.d Zagreb, a on ne pristane na tu ponudu u roku od 30 dana, FBiH ne može prodati te svoje dionice trećoj osobi po povoljnijim uvjetima, uključujući nižu cijenu, od onih ponuđenih HT-u d.d Zagreb”

I u predhodnoj reviziji, skretali smo pozornost i ponovo naglašavamo da Pravilnik o sistematizaciji poslova i radnih mjesta, ne sadrži opis poslova i radnih mjesta. Navedeni Pravilnik ne sadrži podatke o ukupnom broju sistematiziranih radnih mjesta što onemogućava utvrđivanje broja potrebnih uposlenika u HT Mostar. Nadzorni odbor nije zaključio sa članovima Uprave nove ugovore o radu sukladno **Zakonu o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija u FBiH i javnim preduzećima u većinskom vlasništvu Federacije BiH** (Sl. Novine FBiH broj 12/09), a Uprava nije zaljučila nove ugovore o radu sa članovima Odbora direktora, sukladne navedenom Zakonu.

I ako je Društvo registrirano kao jedinstveno 03.01.2007. upisom u sudski registar još nije uspostavljeno jedinstveno softversko rješenje za poslovne i računovodstvene procese. Softverska rješenja se izražavaju u odvojenim tehnolškim infrastrukturama, te na različit način podržavaju iste poslovne procese, što je za posljedicu imalo teže praćenje transakcija i finansijskih pokazatelja.

Navodimo primjer:

Nije urađena jedinstvena bruto bilanca kao podloga za finansijska izvješća. Koristeći pokazatelje iskazane u odvojenim bruto bilancama“ fiksne i mobine direkcije“(urađenih u različitim informatičkim sustavima) imali smo usporavanja u obavljanju revizije i sumnju u vjerodostojnost iskazanih pokazatelja.

Dio prezentiranih temeljnica je u stranoj valuti, a analitička kartica nasatala na osnovi te temeljnice u domaćoj valuti. Ovo govori o dvojnosti knjigovodstvenih evidencija i o mogućnosti zamjene iznosa iskazanih u domaćoj ili stanoj valuti. Kod fakturiranja marketinških usluga ne postoji potpuna popratna

¹ Sustav interne kontrole obuhvata kontrolno okruženje i kontrolne procedure. Sustav uključuje sve politike i procedure, uspostavljene od strane organa upravljanja HT Mostar, sa ciljem osiguravanja ostvarivanja ciljeva sukladno eksternim pravilima (zakonska akta) i rukovodnim politikama, osiguranja imovine i informacija, prevencije u otkrivanju prevara i greški, kvalitete računovodstvenih izvješća sukladno Međunarodnim računovodstvenim standardima, blagovremena izrada pouzdanih finansijskih i rukovodnih/upravljačkih informacija)

dokumentacija (specifikacija obima usluga i ostalo), a analitičke kartice dobavljača koje su bile predmet revizije su koncipirane na način da ne sadrže ni naziv konta, ni datum nastale promjene kao ni broj temeljnice kojom je izvršena evidencija primljenih faktura te ne pružaju mogućnost uvida u vremenski slijed obavljenog unosa poslovnih događaja.

Iako HT Mostar ima donešen Naputak o službenim mobitelima SIM karticama, ipak su ovi troškovi van kontrole jer je Naputkom utvrđeno da Direktor i članovima uprave nisu ograničeni ni visina troškova mobilnog aparata, ni broj mobilnih aparata na teret troškova, ni troškovi potrošnje mobilne mreže.

Pravilnikom o korištenju službenih vozila nije predviđena mogućnost dodjele službenog vozila predsjedniku: Nadzornog odbora i predsjedniku Sindikata, a ni Predsjedniku uprave 2 automobila, dodjeljeni su im automobili na temelju odluke, Predsjednika uprave.

Za strane državljanje članove Uprave je predočena radna i boravišna dozvola za 2010. godinu dok boravišne i radne dozvole nisu predočene za 2009. godinu za sve članove uprave, ni za člana koji je potpisao financijska izvješća za 2009. godinu. Nije predočena ni suglasnost na imenovanje od strane resernog ministarstva. Izbor članova uprave nije vršen sukladno Pravilniku o postupku odabira kandidata i načinu imenovanja članova uprave javnog poduzeća (naime nisu odabrani na temelju provodne natječaj).

Nadzorni odbor se sastoji od jedanaest članova i to šest članova su predstavnici državnog kapitala, pet članova su iz HT d.d. Zagreb (Hrvatske pošte d.d Zagreb i manjinski dioničari sa liste dioničara iz javne ponude nemaju svog člana u Nadzornom odboru i ako su vlasni kapitala 10,795 %)

Predsjedniku Uprave, direktoru, mandat je istekao 19.08.2009. godine i do srpnja 2010. godine (do završetka naše revizije), Nadzorni odbor nije uspio riješiti imenovanje Predsjednika Uprave. Izvršni direktori su imenovani protivno propisima.

U izvršavanju svojih obveza Nadzorni odbor i uprava odgovorni su:

za strogo poštivanje važećih zakona, pravilnika i drugih propisa u javnom poduzećima;
za izradu vjerodostojnih računovodstvenih evidencije i financijskih izvješća sačinjenih u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Odgovorni su, da se svi postupci nabave koji se obavljaju u javnim poduzećima budu provedeni uz strogo poštivanje odredbi Zakona o javnim nabavkama BiH.; Uprava je dužna nadzirati zaposlenike u implementaciji važećih propisa o nabavi, a Nadzorni odbor je dužan vršiti nadzor nad radom uprave i zaposlenika u pogledu primjene provedbenog propisa te važećih propisa o nabavci.;

Na temelju naprijed navedenog revizorski tim konstatira:

Organi upravljanja ne funkcioniraju i ne obavljaju zadaću koja im je povjerena sukladno Zakonu o gospodarskim društvima (Sl. novine FBiH br.23/99; 45/00;2/02 i 29/03) i sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH (Sl. novine br 08/05 i 81/08, 22/09). Navedeno je dovelo do poremećaja u funkcioniranju sustava internih kontrola.

Preporuka:

Vlasnici kapitala dužni su, aktivno se uključiti i poduzeti odgovarajuće mjere u prevazilaženju i rješavanju nagomilanih propusta. U prvom redu riješiti status Uprave. Organizirati poduzeće kao cjelinu, te osigurati uvjete za funkcioniranje sustava intrnih kontrola.

5.2 Planiranje i izvješćivanje

Plan i program poslovanja za period od 2007-2009 godina (trogodišnji plan poslovanja- svega 9 stranica) skupština je usvojila 30. svibnja 2007 godine. Usvojeni plan nije sačinjen na način da se mogu vidjeti planirani prihodi i rashodi po djelatnostima i ne sadrži propisane elemente sukladno članu 22-24 Zakona o javnim poduzećima Zakona u FBiH.

Skupština društva je 01. travnja 2009 godine usvojila plan i program poslovanja za 2009. godinu koji je uprava sačinila u veljači 2009. godine po istom principu kao i trogodišnji plan.

Plan bi trebao biti osnov poslovnih aktivnosti za ostvarenje planiranih prihoda i rashoda kao i drugih poslovnih ciljeva. U 2009. godini, planirane i ostvarene su sljedeće finansijske veličine:

Redni Broj	Opis	Ostvareno- 2008. god.	Plan 2009. god.	Ostvareno 2009. god.
1	2	3	4	5
I	Ukupni javni prihodi	249.708.330	278.256.901	242.772.984
II	Ukupni javni rashodi	244.020.908	258.490.766	234.893.256
III	Financijski rezultat (I - II)	4.278.600	17.158.460	6.062.750

Navedeni podaci pokazuju da je planom za 2009. godinu predviđena dobit u iznosu od 17.158.460 KM, a ostvarena je u skoro tri puta manjem iznosu (35 % planirane).

Izvještaj o ostvarenju plana usvojen od strane Nadzornog odbora ne pruža dovoljno informacija o finansijskom polazištu, ostvarenim prihodima, rashodima, obvezama, potraživanjima ili stalnim sredstvima. Iskazane pozicije nisu pojašnjene niti je dato obrazloženje načina ostvarenja tih pozicija ili ne ostvarenja.

Podnosene Zabilješke uz finansijska izvješća kao sastavni dio seta Financijskih izvješća kojima bi Uprava trebala dati dodatna pojašnjenja o iskazanim pozicijama u finansijskim izvješćima i u svezi sa finansijskim izvješćima za organe upravljanja i širu javnost također ne sadrže nikakva pojašnjenja o stvarnim pozicijama.

Ne možemo potvrditi da je izvještavanje Vlade FBiH putem resornog ministarstva, o realizaciji plana i programa, bilo sukladno Zakonu o javnim poduzećima, jer nam u postupku revizije nije predložen dokument iz kojeg se to vidi iako je to traženo..

Preporuka:

Uprava treba poduzeti aktivnosti da se planiranje i izvještavanje vrši sukladno zakonskim odredbama, te poduzeti odgovarajuće aktivnosti da se ostvare planirane veličine.

5.3 Stalna sredstva

Neto vrijednost stalnih sredstava iskazana je u iznosu od 426.715.978 KM. Vrijednost stalnih sredstava kao i njihove promjene tijekom 2009. godine iskazane su kako slijedi:

	Opis	Stalna nemater. sredstva	Zemljište	Gradevine	Oprema	Investicije u tijeku	ostalo	Ukupno
1	Nabavna vrijednost							
	Stanje na dan 31.12.2008.	122.500.110	1.432.481	53.450.592	480.869.407	23.243.520	1.009.709	682.505.819
	- direktna povećanja	27.207.939		32.190	637.756	35.859.383	(47.707)	63.689.561
	- prijenos sa investic. u toku							0
	- prijenos - aktiviranje			204.039	27.082.176	(27.286.212)		0
	- otuđenje i rashodovanje	(114.114)			(5.294.274)	(36.058)		(5.444.446)
	- ostalo				(40.388)		(15.918)	(56.306)
	Stanje na dan 31.12.2009.	149.593.934	1.432.481	53.686.817	503.254.678	31.780.633	946.084	740.694.627
2	Akumulir.amortizacija:							
	Stanje na dan 31.12.2008	37.320.692		14.792.818	219.747.953		487.209	272.348.671
	- amortizacija za 2009.	10.920.758		1.011.458	34.303.878		9.058	46.245.152
	- prijenos (sa) na				(33.674)			(33.674)
	- otuđenje i rashodovanje	(53.253)			(4.516.789)			(4.570.042)
	- ostalo				(9.958)		(1.500)	(11.458)
	Stanje na dan 31.12.2009.	48.188.197		15.804.276	249.491.410		494.766	313.978.649
3	Neto knjigov.vrijednost							
	Stanje na dan 31.12.2008.g	85.179.418	1.432.481	38.657.773	261.121.454	23.243.520	522.501	410.157.147
	Stanje na dan 31.12.2009.	101.405.737	1.432.481	37.882.541	253.763.268	31.780.633.	451.313	426.715.978

5.3.1 Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema početno se iskazuju po trošku sticanja umanjenom za iznos amortizacije i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak nabave obuhvaća nabavnu cijenu i sve troškove izravno povezane s dovodenjem sredstva u radno stanje za namjeravanu uporabu. Troškovi tekućeg održavanja i popravka, zamjene, te investicijskog održavanja manjeg obima priznaju se kao rashod kad su nastali. Troškovi značajnijih investicijskih održavanja i zamjene se kapitaliziraju. Dobici i gubici temeljem rashodovanja ili otuđenja nekretnina i opreme iskazuju se u računu dobiti ili gubitka u razdoblju u kojem su nastali.

Amortizacija materijalnih sredstava obračunava se linearnom metodom otpisa. Amortizacione grupe i stope amortizacije primjenjuju se na temelju Nomenklature o razvrstavanju stalnih sredstava i zatečene su na dan 01.01.2009. godine. Vijek trajanja (godina) itračunat je iz amortizacionih stopa.

Na datum bilanciranja, HT Mostar ne preispituje knjigovodstvene iznose nekretnina, postrojenja i opreme, da bi utvrdilo postoje li naznake da je došlo do gubitka usljed umanjenja vrijednosti navedene imovine.

	Stopa (u %)
Građevinski objekti:	
• poslovna zgrada	1,8
• stambene zgrade	5
• mreže, kablovske, kanaliz. i stupovi	4-5
Oprema:	7-10
• centrale i pomoćni uređaji	7-10
• motorna vozila	14,3-20
• ostala oprema	7-20
• računari	33,3

Prema naprijed iznesenim tabelarnim podacima nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 325.310.241 KM. Na imovini su se desile slijedeće promjene:

Ulaganja u investicije u tijeku u 2009. godini, iskazana su u iznosu od 35.859.383 KM, a odnose se na telekomunikacijsku opremu 32.325.359 KM, IT opremu 1.976.865 KM, nabavka vozila 818.329 KM, nabavka namješta 185.708 KM, ulaganja u zgrade 204.035 KM, te ulaganja u ostalu opremu u iznosu od 349.087 KM.

Kao instrumente osiguranja plaćanja po kreditima založena je imovina u iznosu od 18,5 miliona KM: zgrada u vrijednosti od 14,4 miliona KM i opreme u vrijednosti od 4,1 milion KM.

Osoblje i imovina u 2009. godini, 2008 i u 2007. godini bilo je osigurano na temelju zaključenih Listova pokrića (privremenog osiguranja). Naime, krajem 2007. godine objavljen je otvoreni postupak za nabavku Osiguranja imovine i osoba za 2008 i 2009. godinu u SL. glasniku BiH. Isti je bio zaustavljen, te je završio kao predmetni spor pred Sudom BiH. Spor nije okončan do kraja 2009. godine, te je osiguranje imovine i osoba izvršeno temeljem Listova pokrića sa Eurohercosiguranjem

5.3.2 Nematerijalna sredstva

Nabave nematerijalne imovine iskazuju se po nabavnoj vrijednosti, osim GSM licence i UMTS licence (Dozvole za pružanje pokretnih usluga na univerzalnim pokretnim telekomunikacijskim sustavima) koje se iskazuje po metodi diskontiranih novčanih tijekova sukladno MRS 39 Financijski instrumenti, a priznaju sukladno MRS-u 38 Nematerijalna imovina

Na dan 31.12.2009. godine vrijednost nematerijalne imovine iskazan je u iznosu od 101,4 milijuna KM. Najveću stavku čini: GSM licenca u iznosu od 66,3 miliona KM, UMTS u iznosu od 22,2 miliona KM., te ostala nematerijalna imovina u iznosu od 12,9 miliona KM

U 2009. godini povećanje nematerijalne imovine iznosi 27.207.939 KM, a odnosi se na vrijednost dobivene UMTS dozvole 23.316.983 KM, te ulaganja u IT (softvere i programe) 3.890.956 KM

Odlukom Regulatorne agencije za komunikacije BiH od 12.07.2004. godine, HT-u Mostar dodijeljena je licenca za trećeg GSM operatera u BiH (u daljem tekstu licence). Vrijednost GSM licence dodijeljena je na 15 godina. Nominalna vrijednost obveze po osnovu dobivene dozvole iznosila je 140.000.000 KM i ista dospijeva u razdoblju od 9 godina. U HT Mostar su obvezu za naknadu iste vrednovali po amortizoranom

trošku primjenom efektivne kamatne stope od 12 % godišnje i evidentirali po fer vrijednosti u iznosu od 101.245.502 KM. HT Mostar se obvezao da će preuzete obveze po osnovu dodjeljene licence platiti u 19 rata, do rujna 2012. godine.

Odlukom Regulatorne agencije za komunikacije od 26.03.2009.godine, HT-u Mostar dodijeljena je UMTS licenca (Dozvola za pružanje usluga na univerzalnim telekomunikacijskim sustavima) zajedno sa još dva telkomunikacijska operatora u Bosni I Hercegovini.Ova dozvola se dodjeljuje postojećim GSM operaterima i kao takva se vezuje za Dozvolu za pružanje GSM usluge.HT Mostar na ime dodjeljene Licence dužno je uplatiti 15.000.000 EUR u protuvrijednosti konvertibilne marke prema srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine, na dan plaćanja (29.337.450 KM) .Rok plaćanja je u periodu od 7 godina počev od dana izdavanja dozvole (izdana 01.04. 2009.godine).Grace period je dvije (2) godine.

Licence se amortiziraju linearnom metodom tijekom razdoblja za koje je dobivena (15 godina).

Licenca - GSM i UMTS licenca	15 godina	6,67 %
Ostala nematerijalna sredstva	5 godina	20,00 %

5.3.3 Popis imovine

Popis sredstava i obeza reguliran je novim, prilagođenim Naputkom kojeg je usvojila Uprava krajem 2008.godine.Usvajenim Naputka, stavljen je izvan snage Pravilniku o popisu imovine koji je na snazi od 07.07.2004. godin.(koji nije bio prilagođen stanju poslije statusne promjene i propisima koji reguliraju ovu oblast.)

Prilikom popisa javljale su se sljedeće poteškoće vezane za : premještnje opreme s jedne lokacije na drugu bez obavještanja knjigovodstva tijekom godine, kao i probleme vezani za postojanje neobilježene opreme, te ne postojanje odgovarajuće koordinacije između tehničkih službi i knjigovodstva prilikom obilježavanja opreme. Propusti koji se često ponavljaju su izuzimanje stalnih sredsava bez odovarajuće popratne dokumentacije i provođenja potrebnih knjženja. Nadalje premještanje stalnih sredstava iz jedne organizacijske jedinice u drugu bez ispravka i promjene u popisnim listama. Veći broj stalnih sredstava je bez inventurnih brojeva jer su brojevi otpali, pa su lijepljeni na druga stalna sredstva. Za neka sredstva je korišten nedorečen naziv, bez opisa tipa, modela, tipa opreme ili dimenzije, što je stvaralo teškoće prilikom popisa (nisu jedinstveni i standardizirani nazivi tehničkih sredstava).

5.4 Tekuća sredstva – Novčana sredstva i potraživanja

5.4.1 Novčana sredstva

Gotovina u blagajni i novac na računu vode se po fer vrijednosti u domaćoj valuti (obračunavanje kursnih razlika za stranu valutu radi se automatski prilikom uknjiženja dokumenta, odnosno novca, a nerealizirane kursne razlike se obrađuju na kraju svakog mjeseca tj. svode se na vrijednost valute prema srednjem kursu valute sa liste Centralne banke BiH).

Novac i novčani ekvivalenti iskazani su u slijedećim iznosima

	2009	2008
Novac i novčani ekvivalenti		
Žiro račun- domaća valuta	6.416.738	2.183.678
Žiro račun-strana valuta	1.155.924	781.648
Blagajna	36.818	34.550
Ukupno:	7.609.480	2.999.876

Na dan 31.12. 2009.godine HT Mostar je imao otvorene račune u domaćoj i inozemnoj valuti (EUR, USD, HRK, CHF I GBP) sa sljedećim bankama: UniCredit banka Mostar, Hypo Alpe-Adria-Bank d.d.Mostar, Raiffeisen Bank d.d BiH Mostar.

HT Mostar obavlja financijske transakcije na način da Direkcije za pokretnu mrežu i Direkcija za nepokretnu mrežu imaju odvojene svoje transakcijske podračune, kao za prihode tako i za troškove, što se evidentira u odvojenim financijskim izvješćima. Prihodovni računi se prazne na kraju svakog dana prema glavnom računu, a podračuni za troškove se pune prema potrebama, odnosno planiranoj dinamici plaćanja obveza. Novčanim sredstvima na računu prema priloženim spesimenima raspolaže se kolektivno.

5.4.2 Potraživanja od kupaca

Na dan 31.12.2009. godine iskazana su potraživanja od kupaca:

Potraživanja	31.12.2009.	31.12.2008.
Ukupna opraživanja od kupaca	61.736.324	58.687.950
Ispravka vrijednosti potraživanja	32.406.498	29.290.815
Potraživanja od kupaca	29.329.826	29.290.815

Potraživanja od kupaca se iskazuju po fakturiranoj vrijednosti, umanjenoj za ispravku vrijednosti. Ispravka vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja se sačinjava za sva nenaplaćena potraživanja od kupaca starija od 90 dana od datuma isporuke. Ispravka nenaplaćenih potraživanja od kupaca se radi mjesečno.

U HT-u postoje određene procedure kojima se prati naplata potraživanja, kao i procedure podnošenja tužbi za nenaplaćene tražbine. Međutim, ispravka vrijednosti potraživanja u 2009.godini izvršena je u iznosu od 5,6 miliona KM. Nenaplaćena potraživanja (na kojima jest izvršena ispravka vrijednosti) starija od godinu dana iznose 28,6 miliona KM. U 2009.godini naplaćenih, ispravljenih potraživanja bilo je 2,3 miliona KM.

Navedeni pokazatelji govore da ova imovina može biti izgubljena, odnosno najvećim dijelom izgubljena.

Preporuka:

Uprava treba sagledati strategiju prodaje i rizike za određene oblike prodaje, posebno one koji donose nizak nivo naplate. Pojačati kontrolne postupke za ove poslovne procese u cilju zaštite imovine od mogućih gubitaka.

5.5 Kapital

U financijskim izvješćima HT Mostar, na da 31.12.2009.godine, kapital je iskazan u iznosima:

	2009.	2008.
KAPITAL	303.194.224	304.610.074
Upisani/ temeljni kapital	315.863.250	307.668.239
Osale rezerve	6.335	
Akumulirana (zadržana) dobit	6.062.750	15.679.946
Akumulirani (zadržani) gubitak	(18.738.111)	(18.738.111)

Temeljni kapital društva iskazan je u iznosu od 315.863.250 KM, a podjeljen je a 31.586.325 običnih dionica, iste klase, nominalne vrijednosti 10 KM.

Vlasnička struktura temeljnog kapitala je:

1. Vlada F BiH-državnog kapitala **50,104 %** (ili 158.260.130 KM)
2. HT Hrvatske telekomunikacije d.d. Zagreb 39,101 % (ili 123.505.000 KM)
3. Hrvatska pošta d.d. Zagreb, 5,230 (ili 16.519.970 KM)
4. 1185 manjiskih dioničara prema listi dioničara iz javne ponude 5,565% (ili 17.578.150 KM)

Akumulirani zadržani gubitak iskazan u iznosu od 18.738.111 KM, odnosi se na porezne obveze koje su utvrđene od strane Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine (Rješenjem iz travnja 2009.godine). Ove obveze odnose se na obračunati porez na dobit, za dane subvencije koje je Društvo uplatilo Hrvatskim poštama d.o.o Mostar (za period od 8 godina). na temelju Odluke Vlade FBiH.. Kako se radi o naknadno utvrđenim poreznim obvezama, poreza na dobit, Uprava je sukladno MRS 8, kao temeljne pogreške iz ranijeg razdoblja, donijela Odluku o direktnom smanjenju kapitala. Međutim, to knjigovodstveno nije provedeno. Kapital nije direktno smanjen, već je smanjenje iskazano kroz akumulirani gubitak..

Izvršili smo uvid u dokumentaciju koja se odnosi na promjene u strukturi vlasničkog kapitala, o čemu smo izvještavali i u prethodnim revizijama, provedenim za 2005. i 2007.godinu. U navedenom periodu državni kapital je smanjen sa 62,76% na 50,10%. I ovom revizijom ponovo ukazujemo na radnje koje su dovele do smanjenja državnog kapita:

HT d.d Mostar je gospodarsko Društvo nastalo u postupku transformacije HPT d.o.o. Mostar temeljem Odluke Vlade Federacije Bosne i Hercegovine br. V-121/2000 od 25.svibnja 2000.godine o transformaciji“ JP PTT saobraćaja BiH Sarajevo“ i „, HPT d.o.o Mostar.

Upravni odbor HPT d.o.o Mostar na sjednici održanoj 15.01.2002.godine, usvojio je Odluku o podjeli HPT d.o.o Mostar na dva gospodarska subjekta: HP d.o.o Mostar i HT d.o.o Mostar.

Vlada FBiH je svojom Odlukom dala suglasnost na Plan reorganizacije HPT d.o.o Mostar.

U međuvremenu formiran je samostalni pravni subjekt Eronet d.o.o, za pružanje GSM usluga. HT d.o.o Mostar bio je vlasnik 51% udjela Eroneta d.o.o Mostar (odnosno Država je bila vlasnik, 62,76% od 51% koliko je učešće HT d.o.o Mostar u Eronetu). Na temelju Odluke Upravnog odbora iz kolovoza 1999. godine, učešće HT d.o.o u Eronetu bilo je smanjeno, jer su iskazane obveze prema privatnim pravnim subjektima, izmirene na način da je ustupljen dio vlasništva tim pravnim subjektima u visini iskazanih obveza. Sud je navedenu transakciju proglasio nezakonom, te vlasništvo nad udjelom u Eronetu vratio HT d.o.o Mostar.

Na temelju Odluke Vijeća ministara BiH, Regulatorna agencija za komunikacije BiH je provela zatvoreni tender za dodjelu 3. GSM licence za Bosnu i Hercegovinu i donijela odluku o dodjeli dozvole za pružanje GSM usluga HT d.o.o Mostar, kao trećem GSM operateru u BiH. Dodjelom Dozvole HT d.o.o Mostar, dalje poslovanje Eroneta, kao samostalnog subjekta, **nije bilo moguće.**

Na temelju Plana reorganizacije od 24.11.2006.godine, imovina, djelatnost, radnici, prava i obveze Eroneta postaju sastavni dio Javnog poduzeća Hrvatske telekomunikacije d.o.o. Mosta (u daljem tekstu HT Mostar), temeljem Zakona o gospodarskim društvima kao, društvu slijedniku.

Pripajanjem je smanjeno učešće državnog kapitala u HT Mostar, na temelju sljedećeg:

U svibnju 2006. godine izabrana je međunarodna revizorska kuća za obavljanje poslova procjene fer vrijednosti kapitala oba društva.

Izabrana revizorska kuća je ponudila svoja rješenja vezana za provedbu sudske presude, odnosno izračunala postotke učešća pojedinih vlasnika u kapitalu.

Neovisno o predloženoj vlasničkoj strukturi od strane neovisnog procijenitelja, predstavnici Vlade FBiH i T-HT Zagreb **dogovorili** su novu vlasničku strukturu HT Mostar. Dana, 26.10.2006. godine, Vlada FBiH i T-HT- Hrvatske telekomunikacije Zagreb potpisali su Sporazum o Javnom poduzeću HT d.o.o. Mostar, sa sljedećom vlasničkom strukturom:

Vlada Federacije BiH	55,67 %
HT Zagreb	39,10 %
HP Zagreb	5,23 %

Sporazumom je **dogovoreno** da: Nakon izdavanja rješenja o odobrenju upisa izvršene privatizacije po javnom upisu dionica od **5,567 %**, učešće Vlade FBiH bude **50,103 %**. HT Mostar će ostati kao društvo sa ograničenom odgovornošću. Istim Sporazumom HT-u Zagreb potvrđeno je pravo prvootkupa udjela u slučaju bilo kakvog prijenosa ili prodaje udjela u HT-u Mostar, pozivajući se na Zakon o gospodarskim društvima, a slijedom ranijih sporazuma i propisima o stranim ulaganjima. Navedeni Sporazum poziva se na reguliranje međusobnih odnosa u HT Mostar između: Vlade FBiH, HT Zagreb i HP Zagreb. **Hrvatske pošta Zagreb nije potpisala navedeni sporazum.**

Na temelju naprijed navedenog, ostaje nejasno:

* na temelju čega je Vlada FBiH potpisala Sporazum kojim je prihvaćeno smanjenje državnog kapitala sa 62,76% na 55,67%.

* zbog čega su organi upravljanja, prihvatili da se prilikom procjene fer vrijednosti kapitala oba društva koriste metode: dohodovni pristup – metoda diskontiranog novčanog tijeka (DCF) i tržišni pristup- usporedna metoda društva koji javno kotiraju na burzi. Nijedna od navedenih metoda nije primjerena za vrednovanje oba društva, jer nema nikakvog osnova uzimati u obzir pretpostavku da licencu posjeduje Eronet i isti upoređivati sa drugim operatorima u okruženju i Evropi i na temelju toga vrednovati kapital pomenutog Društva. Eronet nije posjedovao licencu, i isti za Regulatornu agenciju za komunikacije (RAK) nije ni postojao. Licencu je dobio HT Mostar, imao dozvolu za pružanje GSM usluge, čak i u slučaju gubitka dozvole, HT Mostar bi opstao i obavljao postojeću djelatnost, za razliku od Eronet-a, čije poslovanje bez dozvole nije moguće. Na osnovu čega su organi upravljanja iz analize vrednovanja isključili **likvidacijsku metodu koja je jedino bila realna i primjerena u ovom slučaju.**

* zašto Regulatorna agencija za komunikacije nije poduzela mjere kod organa upravljanja, zbog **neovlaštenog prijenosa prava korištenja dozvole za pružanje GSM licence na Eronet.** Na temelju Odluke Vijeća ministara Bosne i Hercegovine od 23. prosinca 2003.godine, Regulatorna agencija za komunikacije Bosne i Hercegovine je provela zatvoreni tender za dodjelu 3. GSM licence za Bosnu i

Hercegovinu. Agencija je 12.srpnja 2004.godine donijela odluku o dodjelili dozvole za pružanje GSM usluga, HT-u Mostar, kao trećem GSM operateru u BiH. Dozvola je dodjeljena pod određenim uvjetima koje je HT-Mostar prihvatio i obvezao **se da će ispuniti sve uvjete iz dozvole**. Jedan od uvjeta bio je obveza neprekidnog pružanja GSM usluga svim korisnicima dotadašnjeg operatora, Eroneta.

Citiramo odredbe prenosivosti iz Dozvole:

“stav 16.1 Dozvola se dodjeljuje na ime HT Mostar i ne može se prenijeti na drugu pravnu osobu bez izričite suglasnosti Agencije;

Stav 16.2 Agencija će biti obavještena o bilo kakvoj promjeni vlasništva, zbog ocjene utjecaja te promjene na izvršenje licence;

Stav 16.3. Korisnik Dozvole će od Agencije tražiti suglasnost za prijenos vlasništva u svakom slučaju kada takav prijenos namjerava izvršiti na drugog telekom operatora, bilo domaćeg ili stranog, ili tvrtku u kojoj taj telekom operator ima suvlasništvo u bilo kojem iznosu.

Stav 16.4 Ukoliko Agencija ne da pismenu suglasnost po zahtjevu za promjenu vlasništva iz dva prethodna stave (stave 16.2 i 16.3), a korisnik licence izvrši prenos vlasništva, ova Dozvola može biti povučena.

Stav 16.5 Promjena vlasničke strukture ne može uzrokovati prenošenje Dozvole na drugu pravnu osobu i za to je potrebna posebna suglasnost Agencije”

Odredbe prenosivosti iz Dozvole nisu ispoštovane.

Odmah po dobijanju Dozvole, 13.srpnja 2004.godine HT Mostar je sa Erone-tom potpisao Sporazum, kojim je prenijeto pravo korištenja GSM licence na Eronet (Sporazum je potpisan od strane predsjednika uprave HT d.o.o Mostar i predsjednika uprave Eroneta). Sporazum je sačinjen u 5 primjeraka i kako stoji u Sporazumu, jedan primjerak je dostavljen Agenciji. Sporazum je više puta produljivan (pod nazivom Dodatak broj 1 Sporazumu radi nastavka pružanja GSM usluga u BiH, te Dodatak broj 2; Dodatak broj 3 i Dodatak broj 4 Sporazumu radi nastavka pružanja GSM usluga u BiH). RAK se više puta obraćala HT Mostar izražavajući svoju zabrinutost zbog nerješene statusa, jer se vrlo malo uradilo na realizaciji postavljenih zadataka i izvršavanja obveza iz dozvole. Iako je HT d.o.o Mostar dobio dozvolu i nosilac je licence, isti se nije uopće pojavljivao u oblasti mobilne telefonije. Kompletan nastup na tržištu nosioca treće GSM dozvole, od službene korespondencije do marketinga odvijao se pod brendom Eronet-a, tako da se sticao dojam da je Eronet nosilac dozvole i pružalac GSM usluga. U aplikaciji za treću GSM dozvolu HT Mostar postavio je razvojne parametre na bazi vlastitog razvoja mobilne mreže i uz podršku partnera iz Hrvatske (koji već bio vlasnik udjela u HT-u Mostar), dok je mogućnost poslovnog aranžmana sa Eronet-om navedena samo kao posljednja opcija.

Na temelju naprijed navedenog revizorski tim nije imao dokaza po osnovu čega su smanjena vlasnička prava države u HT Mostar, jer uz prihvaćeno smanjenje (potpisani Sporazum) nema dokaza po osnovu čega je to urađeno. Zbog toga ne možemo potvrditi navedenu vlasničku strukturu i ne možemo potvrditi da su predstavnici državnog kapitala štitili vlasnička prava države.

5.6 Obveze i razgraničenja

U finacijskim izvješćima za 2009.godinu iskazane su obveze i razgraničenja u sljedećim iznosima:

	31.12.2009.	31.12.2008.
Dugoročne obveze	64.704.159	57.870.758
Dugoročne finacijske obveze	55.310.209	49.297.745
Dugoročna razgraničenja i rezerviranja	9.393.950	8.573.013
Kratkoročne obveze	106.612.623	97.227.549
Kratkoročne finacijske obveze	24.870.339	30.973.923
Obveze prema dobavljačima i druge obveze	38.661.830	24.379.802
Pasivna vremenska razgraničenja	43.080.454	41.873.824
Ukupno obaveze i razgraničenja	171.316.782	155.098.307

Ukupne obveze odnose se na dugoročne u iznosu od 64.704.159 KM i kratkoročne 106.612.623 KM. Dugoročne obveze čine dugoročne finacijske obveze (obveza po kreditima i finacijskim i robnim zajmovima, ostale dugoročne finacijske obveze) i dugoročna razgraničenja i rezerviranja.

Obveze po dugoročnim kreditima iznose 18.256.142 KM i to:

Kreditu u iznosu od 14.397.418 KM ,odnose se na dugoročni kredit Zagrebačke banke, Raiffeisen banke i dva kredita od firme Ericsson Nikola Tesla Zagreb Hrvatska i kreditu u iznosu od 3.858.723 KM odnose se na ulaganja u rekonstrukciju telefonske mreže.

Pregled kredita:

Kreditor	Broj ugovora	Kamatna stopa	Rok dospjeća	Obaveza 31.12.2009.
Zagrebačka banka	18-0321/05	6,00(promj.)	01.10.2015.	5.249.964
Raiffeisen bank	5198/08	4,55(promj.)	07.07.2015.	4.812.500
Ericsson	08-017	5,00(fiksna)	30.09.2011.	1.970.247
Ericsson	09-026	7,50(fiksna)	30.06.2012.	2.364.708
EBRD-LONDON	676-EBRD	promjenjiva	03/2012	1.015.675
ALCATEL-MADRID	018202-ICCO	0,30%	2011-2048	1.301.322
AMPER-MADRID	018203-ICCO	0,30%	2011-2047	1.541.726
Ukupno:				18.256.142

Obveze po osnovi financijskih najmovima u iznosu od 1.045.874 KM odnose se na obveze po dugoročnom financijskom najmu opreme.

Ostale dugoročne financijske obveze od 36.008.193 KM odnose se na obveze za GSM i UMTS licencu u iznosu od 23.316.983 KM a što je šire pojašnjeno u dijelu 5.3.2. nematerijalna sredstva.

Dugoročna razgraničenja i rezerviranja u iznosu od 9.393.950 KM odnose se na odgođene prihode za primljene donacije dugoročna rezerviranja za mirovine, jubilarne nagrade.

Kratkoročne obveze iznose 106.612.623 KM i sastoje se od kratkoročnih financijskih obveza, (24.870.339 KM), obveza prema dobavljačima i drugih obveza (38.661.830 KM) i pasivnih vremenskih razgraničenja (43.080.454 KM)

Kratkoročne financijske obveze predstavljaju dio dospjele obveze po dugoročnim kreditima, tekući dio obveze po financijskim i robnim zajmovima te tekući dio obveza za GSM i UMTS licencu.

Obveze prema dobavljačima i druge obveze odnose se na obveze prema dobavljačima u zemlji i inostranstvu, obveze za PDV, obveze za porez na dohodak, obveze za doprinose na plaću i iz plaće, obveze za porez za zaštitu od požara, obveze za doprinos za šume, obveze za neto plaće, prevoz djelatnika, regres, obveze prema vlasnicima kapitala, obveze za sufinanciranje prema HP Mostar i ostale obveze. Obveze prema vlasnicima odnose se na dio raspoređene dobiti za dividende za 2007 i 2008 godinu po odluci skupštine.

Obveze za sufinanciranje prema JP HP d.o.o. Mostar (1.134.427 KM) predstavljaju neizmirene obveze po sporazumu za financiranje pokriva troškova HP Mostar za 2009.godinu. Obveza za 2010.godinu u iznosu od 7.471.079.KM nije klasificirana kao tekuća obveza (kratkoročna) na dan 31.12.2009.god i ako dospijevaju za podmirenje u okviru 12 mjeseci nakon datuma bilance što je dovelo, da je vanbilančna evidencija precijenjena, a kratkoročne obveze podcijenjene za navedeni iznos.

Pasivna vremenska razgraničenja u iznosu od 43.080.454 KM odnose se na ukalkulirane odnosno rezervirane obveze, odgođene prihode po donacijama, nefakturirane obveze. Najveći iznos od 18.738.110 KM predstavlja poreznu obvezu po rješenju Porezne uprave, a ostale obveze odnose se na nelikvidirane račune interkonekciju, kamate, tekuće održavanje, ulazni roming, obveze za pretplate kod kupaca, za sudske sporove, naknade članovima uprave, odbora direktora i zaposlenih za manje isplaćene plaće. Obveze za odgođene prihode po donacijama i nefakturirane obveze u iznosu od odnose se na odgođeni prihod za pre-paid, odgođeni prihod za pretplatu, odgođene prihode od donacija, ne fakturirane obveze i kratkoročni dio rezerviranja za godišnje odmore, jubilarne nagrade, otpremnine.

Slučajnim odabirom uzete su analitičke kartice za neke dobavljače i prateća dokumentacija za evidenciju obveza po tim dobavljačima i to: Maxima trade Mostar; A.T.Kearney GmbH Njemačka; HT telekomunikacije Zagreb; HT d.d. Zagreb

Sa firmom Maxima trade Mostar, HT Mostar je potpisao Ugovor o najmu poslovnih prostorija 25.10.2007. godine, površine 1335,89 m² po cijeni od 21,47 KM/m² direktnim pregovaranjem. (HT Mostar) dužan je plaćati najam unaprijed svaka tri mjeseca, a tromjesečni iznos najma iznosi 86.044. KM. Po ovom

ugovoru evidentiran je promet u 2009.godini od 434.406 KM na osnovu 4 ulazne fakture, a iskazana obveza 31.12.2009. godine iznosi 122 KM.

Sa firmom A.T.Kearney GmbH, Njemačka, potpisan je Ugovor u prosincu 2008.godini o pružanju marketinških i ekspertnih konzultantskih usluga. Ugovor je potpisan od strane Predsjednika uprave i izvršnog direktora za pokretnu mrežu. **Cijena usluge definiranih ugovorom iznosi 2.400 KM čovjek/dan bez PDV-a**, a ukupna vrijednost može iznositi do 250.000 KM. Promet obveza po ovom ugovoru, evidentiran je po dvije ispostavljene fakture u ukupnom iznosu od 249.768 KM. Prva faktura ispostavljena je u travnju 2009.godine na iznos od 211.200 KM. (Izvršene konsultantse usluge po članu 2 Ugovora o pružanju marketinških i ekspertnih konzultantskih usluga; 88 dana pomnoženo sa cijenom, čovjek/dan 2400 KM). Druga faktura ispostavljena je u rujnu 2009.godine na iznos od 38.400 KM (Izvršene konsultantse usluge po članu 2 Ugovora o pružanju marketinških i ekspertnih konzultantskih usluga; 16 dana pomnoženo sa cijenom, čovjek/dan 2400 KM)

Timu za reviziju u tijeku rada revizije nije prezentirana dokumentacija iz koje se vidi da su ugovorene aktivnosti i izvršene.

Uz Komentar i obrazloženje na Nacrt izvješća o reviziji finansijskih izvješća JP HT d.d Mostar za 2009.godinu, dostavljen je: Projekt "Razvoj strategije za mobilne usluge HT Eronet" datiran 12.veljače 2009.godine. Ispostavljene fakture su na temelju navedenog projekta, te nemamo informaciju, koliko je imao pozitivnog odraza na poslovanje Društva.

HT telekomunikacije Zagreb iznos iskazane obveze na dan 31.12.2009. godine iznosi 2.753.766 KM. Radi se o početnom stanju a koje se odnosi na obvezu za opremu (centrala) iz 2000 godine (Obveza je stara deset godina)

Sa firmom HT d.d. Zagreb potpisan je Ugovoru o starteškoj suradnji u siječnju 2008.godine Promet (obveza) je evidentiran na osnovu dva računa, a odnose se na refundaciju plaće za člana odbora direktora za 11 i 12 mjesec 2008.godine te za period prvi-peti mjesec 2009.godine. Ukupno je fakturirano po tom osnovu u 2009.godini 73.549,84 KM, isplaćeno u 2009.godini 102.772,15 KM (početno stanje iznosi 29.222.31 KM). Na dan 31.12.2009. godine nema iskazane obveze. Po navedenom Ugovoru ispostavljene su fakture za refundaciju plaća člana odbora direktora, izvršnog direktora za financije i voditelja tajništva koje nisu evidentirane. **Ukupna vrijednost ovih faktura iznosi 1.971.672 HKN odnosno 525.779 KM i po istom je HT ispostavi knjižno odobrenje u iznosu od 415.479 KM.**

Na temelju naprijed navedenog revizorski tim ne može potvrditi da su obveze evidentirane na temelju pouzdane računovodstvene dokumentacije, te da su poduzete potrebne mjere kako bi obveze bile realno iskazane

Preporuke:

Uprava je dužna poduzeti sve mjere da se obveze priznaju na temelju adekvatne dokumentacije, te likvidacija i kontrola finansijske dokumentacije vrši sukladno utvrđenim internim pravilima i računovodstvenim propisima.

Klasifikaciju tekućih obveza vršiti sukladno MRS 1 kako bi na dan bilaciranja bile realno iskazane.

5.7 Prihodi

Ukupni prihodi iskazani su u iznosu od 242.772.984 KM što je u odnosu na isti period prethodne godine, manje za 6.935.346 KM ili 2,78%.

Struktura iskazanih prihoda je:

Vrsta prihoda	31.12.2009.	31.12.2008.
Prihodi od prodaje	236.195.995	243.558.663
Drugi finansijski prihodi	727.950	654.238
Dobici od prodaje stalne imovine	161.773	66.223
Ostali prihodi	5.686.266	5.399.206
UKUPNO:	242.772.984	249.708.330

Prihod je povećanje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku priliva ili povećanja sredstava ili smanjenja obveza odnosno do povećanja kapitala. Prihodi od telekomunikacijskih usluga predstavljaju fakturiranu i obračunatu vrijednost pruženih usluga u zemlji, obuhvaćaju: priključke, preplatu za telefonske linije, lokalne pozive u zemlji i prihode od međunarodnih poziva koji proizlaze iz zemlje.

Prihodi i troškovi nastali po osnovu nacionalnog i međunarodnog obračuna sa domaćim i međunarodnim telekomunikacijskim operaterima iskazuju se u bruto iznosima u financijskim izvješćima. Tražbine i obveze prema istim domaćim i međunarodnim telekomunikacijskim operaterima se u bilanci stanja iskazuju u bruto iznosima.

U okviru prihoda u onom dijelu u kojem HT Mostar ne dobije obračune do kraja obračunskog razdoblja sačinjavaju se procjene, držeći se prije svega načela opreznosti kako prihodi ne bi bili precijenjeni.

5.8 Troškovi i rashodi

U financijskim izvještajima iskazani su rashodi u ukupnom iznosu 234.893.256 KM. Struktura iskazanih rashoda je slijedeća:

Rashodi	31.12.2009	31.12.2008.
Operativni rashodi-Troškovi za prodano	56.954.797	63.386.546
Troškovi distribucije	69.289.097	72.343.173
Troškovi uprave i administracije	83.238.293	82.111.285
Drugi operativni rashodi	165.489	145.502
Rashidi s osnova kamata	9.098.156	8.095.562
Drugi financijski rashodi	97.728	48.089
Gubici od umanjenja vrij.stalne imovine	817.906	929.199
Ostali rashodi	15.231.790	16.961.552
Ukupno:	234.893.256	244.020.908

Operativne rashode čine: rashodi govornih usluga, rashodi roming usluga, troškovi interkonekcije, troškovi prodane robe, troškovi SMS interkonekcije, SMS poruka, ostali rashodi

Troškove distribucije odnose se na troškove amortizacije, troškove električne energije, zakupnine, bruto plaća djelatnika, naknade nadzornog i revizijskog odbora, troškove materijala, razna oglašavanja, sponzorstva, troškove službenog puta, naknade za korištenje GSM i UMTS licence, razni porezi i doprinosi koji ne zavise od poslovnog rezultata, komunalne usluge, troškovi službenih vozila, ukalkulisani troškovi za sudske sporove, ukalkulisani troškovi za naknade članovima uprave i odbora direktora, rezerviranja za godišnje odmomore otpremnine, jubilarne nagrade i ostalo mobilne mreže. Isti ovi troškovi su evidentirani i kao **troškovi uprave i administracije** a odnose se na fiksnu mrežu.

U okviru troškova distribucije i troškova administracije iskazani su rezervirani troškovi u iznosu od 2.555.456 KM. što je šire pojašnjeno u poglavlju plaće i naknade troškova zaposlenih.

Drugi operativni rashodi odnose se na ispravku vrijednosti oštećenih i zastarjelih zaliha materijala fiksne mreže.

Rashidi s osnova kamata najvećim dijelom se odnose na kamatu za GSM I UMTS licencu manji dio se odnosi na kamatu po kreditima banaka, kamatu iz lizing poslova.

Drugi financijski rashodi odnose se na zateznu kamatu po rješenju Porezne uprave za dodatno utvrđene porezne obveze.

Gubici od umanjenja vrijednosti.stalne imovine odnose se na sadašnju vrijednost rashodovanih stalnih sredstava po popisu, a najveći dio se odnosi na centralu u TK Mostar.

Ostali rashodi se odnose na troškove sufinanciranja HP Mostar, na ispravku vrijednosti potraživanja naknada šteta po sudskim rješenjima pravnim i fizičkim osobama i po nagodbama, na naknadno utvrđene rashode iz predhodnih godina i na isplaćene naknade djelatnika iznad iznosa koji je neoporeziv sukladno Zakonu o porezu na dobit što je šire pojašnjeno u poglavlju plaće i naknade troškova zaposlenih.

Na ime naknada članovima Nadzornog odbora za 2009. Godinu isplaćeno je 182.635 KM, a odboru za reviziju i direktoru odjela za internu reviziju 38.696 KM. Visna naknade u prosincu 2009 godine za

predsjednika Nadzornog odbora iznosi 1.414 KM, a za članove Nadzornog odbora 1.131 KM. Obračun naknade članovima Nadzornog odbora i odbora za reviziju se vrši sukladno Ugovoru o angažmanu i zakonskim propisima.

Plaće i naknade troškova uposlenih

Prava uposlenih u Društvu regulirana su Pravilnikom o plaćama, dodacima i naknadama plaće u poduzeću koji je usvojen 18. jula 2007. godine i Kolektivnim ugovorom za područje telekomunikacija u Federaciji BiH koji se primjenjuje od 01.07.2007. godine.

Pregled ostvarenih troškova uposlenih dat je u tabeli:

	Ostvareno -2009.	Ostvareno 2008
Bruto plate	48.754.485	46.962.821
Topli obrok	5.086.387	4.757.196
Troškovi prevoza	1.023.169	1.295.426
Regres za godišnji odmor	1.746.714	1.829.067
Ostale naknade uposlenim	4.713.138	2.391.599
Ukupno :	61.323.893	51.720.017

Troškovi zaposlenih iskazani u financijskim izvješćima i prezentirani u postupku revizije se rezlikuju. Prema podacima Društva troškovi zaposlenih iznose 61.323.893 KM i odnose se na bruto plaće, topli obrok djelatnika, regres za godišnji odmor, nakande troškova prevoza na posao i sa posla, ostale naknade uposlenim (otpremnine, pomoći u slučaju smrti i bolesti, jubilarne nagrade i naknade za vjerske i državne praznike, ostale naknade, te sporazumne otpremnine). Iako je broj uposlenih smanjen troškovi primanja zaposlenih su porasli u odnosu na prošlu godinu za 18% odnosno za 9.603.876 KM.

Od navedenog povećanja 2.091.484 KM se odnosi na poticajne otpremnine, a razlika od 7.512.392 KM se odnosi na sve oporezive isplate (regres, topli obrok dnevnice i ostalo) i koristi koje djelatnik ostvaruje u poduzeću, a koje čine sastavni dio bruto plaće sukladno Zakonu o porezu na dohodak, pa samim tim u konačnici i neto plaće što povećava iznos troškova primanja zaposlenih

Plaće upravi i članovima odbora direktora vršene su za prvih 6 mjeseci 2009.godine na osnovu ugovora o radu i aneksa ugovara, kojim je utvrđeno da neto plaća direktoru iznosi 7.000 KM, a izvršnim direktorima 6.000 KM te članovima odbora direktora 5.000 KM. Navedeni iznosi neto plaće predstavljaju osnovicu za obračun minulog rada, poreza i doprinosa te ostalih davanja prema propisima. Za vrijeme korištenja godišnjeg odmora svima pripada još jedna plaća kao regres i pravo na životno osiguranje u roku od 4 godine a visina godišnje premije jednaka je neto iznosu od 2000 KM godišnje za direktora a za upravu do 2000 KM godišnje. Neto plaća isplaćena za peti mjesec 2009 godine predsjedniku uprave na osnovu tog ugovora iznosi 10.750 KM, a sastoji se od ugovorene plaće od 7.000 KM, minulog rada u iznosu od 1.218 KM, oporezivog dijela regresa 2.311 KM, te koristi u iznosu od 155 KM.

Tijekom 2009. godine usvojen je Zakon o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija u FBiH i javnim preduzećima u većinskom vlasništvu Federacije BiH (Sl. Novine FBiH broj 12/09). Sukladno tom Zakonu isplata plaće upravi za drugih 6 mjeseci srpanj -prosinac 2009.godine je vršena prema utvrđenim koeficijentima resornog ministarstva: za predsjednika uprave, u iznosu od 4,9 prosječnih mjesečnih neto plaća isplaćenih u FBiH za prethodna 3 mjeseca; za izvršne direktore u visini od 4,5, za članove odbora direktora u visini 4,00 prosječne mjesečne neto plaće isplaće u FBiH za prethodna 3 mjeseca. Tako obračunata plaća direktora **premašuje utvrđenih 4,9** prosječnih mjesečnih neto plaća isplaćenih u FBiH u predhodna 3.mjeseca, za visinu obračunatog minulog rada.

Revizijom je utvrđeno da je uprava Društva mimo Zakonskih odredbi izvršila rezerviranje troškova zajedno sa sudskim sporovima za razliku plaće upravi i članovima odbora direktora za 2009. godinu u iznosu od 556.674 KM. Nadzorni odbor sa članovima uprave nije potpisao nove ugovore o radu sa utvrđenim koeficijentima sukladno navedenom Zakonu pa je uprava rezervirala razliku između plaće utvrđene ugovorima o radu i plaće utvrđene po koeficijentima od strane resornog ministarstva.

Uprava društva je donijela odluku i o rezerviranju razlike plaće za sve uposlenike u iznosu od 5 % temeljem pokrenute tužbe Sindikata HT Mostar protiv JP HT d.d Mostar od 03.02.2010.godine i temeljem odluke uprave za isplatu razlike plaće, utvrđene na osnovu bruto satnice po kolektivnom ugovoru u iznosu od 5,88 KM i bruto satnice utvrđene od strane JP HT d.d Mostar u iznosu od 5,60 KM, a ne temeljem Odluke Vlade Federacije BiH sukladno Općem kolektivnom ugovoru (Službene novine FBiH broj 54/05).

Rezervirana razlika plaće po ovom osnovu iznosi 1.602.229 KM i ovi troškovi zaposlenih su evidentirani na rezervirane troškove zajedno sa sudskim sporovima.

Pored navedenog društvo je na ime ostalih naknada zaposlenih, (regres, naknade uposlenih za bolesti, naknade troškova radnicima za rođenje djeteta, otpremnine, pomoći obiteljima uposlenih za slučaj teške bolesti i smrti, sporazumne otpremnine davanje u naturi, dar za mirovinu, korištenja službenog auta, Subvencionirana kamata i ostale koristi) isplatilo iznos od **4.235.725 KM** iznad iznosa koji je neoporeziv sukladno Zakonu o porezu na dobit što je iskazalo u poreznoj bilanci.

Na temelju naprijed navedenog ne možemo potvrditi da je nadzorni odbor i uprava poduzeli sve mjere kako bi raspoložive resurse koristilo najracionalnije (rezerviranje razlike plaće i isplata naknada zaposlenih iznad porezno priznatih rashoda).

Preporuka:

Organi upravljanja su dužni poduzeti sve mjere kako bi se osiguralo poštivanje i provođenje odredbi utvrđenih Zakonom o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja u institucijama FBiH i javnim poduzećima u većinskom vlasništvu FBiH i Odlukom Vlade kod utvrđivanja troškova plaće.

5.9 Sudski sporovi

Prema prezentiranoj dokumentaciji o pokrenutim sporovima protiv Društva utvrđeno je da postoje sudski sporovi pokrenuti od strane fizičkih i pravnih osoba kao i samih djelatnika u kojima se HT d.d. Mostar javlja kao tužena strana. Procjenjena vrijednost sporova za koju je izvršeno rezerviranje iznosi 396.552 KM. Sudski spor sa „ Hercegovina osiguranje“ d.d. Mostar u iznosu od 22.693.551 KM, još nije okončan, a rezerviranje, nije izvršeno jer uprava smatra tužbu neosnovanom.

Revizorskom timu nije prezentirana informacija o pokrenutim sporovima po utuženim tražbinama na dan 31.12.2009.godine iako je tražena više puta.

U Komentaru i obrazloženju na Nacrt izvješća o reviziji finansijskih izvješća JP HT d.d. Mostar za 2009.godinu, dostavljena je informacija da je Društvo pokrenulo 60.486 tužbi za svoje tražbine u vrijednosti od 26.008.802 KM.

5.10 Javne nabave

Uvidom u dokumentaciju vezano za primjenu Zakona o javnim nabavama BiH konstatiramo sljedeće: Od svih sklopljenih ugovora u 2009.godini, ukupne vrijednosti 66.785.539 KM, **na temelju pregovaračkog postupka bez objave obavijesti o nabavi zaključeno je 38.738.185 KM ili 58%**. Pregovori su najčešće vođeni sa samo jednim ponuđačem. Moramo istaći da ugovorni organ **izuzetno** može ugovore dodjeljivati putem ovog postupka, što je regulirano odredbama članka 11. Zakona o javnim nabava BiH (ZJN). Međutim, HT Mostar je ovaj postupak provodilo za nabavku svih mobilnih aparata. **Nabavka mobilnih aparata izvršena je u vrijednosti od 11.041.853KM.**

Mobilni aparati nabavljeni su od: MOBIS elektronik d.o o Sarajevo u vrijednosti od 4,4 milion KM, AGRAMSERVIS-a d.o.o Mostar u vrijednosti od 3,1 milion KM; DIMOTEL d.o.o Sarajevo u vrijednosti od 2,0 miliona KM; KIM TEC d.o.o Vitez u vrijednosti od 1,2 KM, te King ICT d.o.o Sarajevo u vrijednosti od 0,05 miliona KM. Za navedene nabavke, preporuka Uprava je da se nabavke provedu putem pregovaračkog postupka bez objavljivanja obavijesti o nabavci i ako je sukladno Zakonu bilo neophodno provesti otvoreni postupak i otvoreni međunarodni postupak (jer su nabavke veće od 700.000 KM). U priloženoj dokumentaciji, stoji da su navedeni ponuđači: **distributeri i serviseri** navedenih mobilnih aparata, međutim, oni nemaju i **nije im dano ekskluzivno pravo**, da zastupaju proizvođače, što znači da se sa njima nije moglo izravno pregovarati.

Navodimo primjer: provođenja postupka nabavki mobilnih aparata:“ Odlukom Uprave Društva od 12.ožujka 2009.godine imenovano je Povjerenstvo za provedbu pregovaračkog postupka bez objave obavjesti u postupku javne nabavke uređaja Soni Erikson:

Poziv za podnošenje ponuda upućen je:

- 1) CT Computers BA d.o.o Sarajevo-**dobavljač nije umogućnosti dostaviti ponudu**
- 2) Agramservis d.o.o Mostar- koji se jedino odazvao i sa njime je potpisan ugovor
- 3) TELEOPTIK d.o.o BiH-dobavljač- **nije u mogućnosti dostaviti ponudu.**

Rezultat poziva, bio je da dva navedena ponuđača nisu u mogućnosti dostaviti ponudu, te se pregovaralo sa jedinim ponuđačem.

Na potpuno isti način proveden je postupak navke uređaja Soni Erikson 31.08.2009.godine.

Navodimo primjer sljedeći.

Nakon što je Uprava društva donijela odluku 31.08.2009.godine kojom se odobrava pregovarački postupak bez objave obavijesti u postupku javne nabavke robe, uređaja GSM uređaja LD, upućen je poziv:

- 1) Dimotel d.o.o Sarajevo-jedini dostavio ponudu, te je sa njime zaključen ugovor.
- 2) Sanić Trade d.o.o Sarajevo- **nije u mogućnost dostaviti ponudu**

Rezultat poziva, bio je da je samo jedan ponuđač dostavio ponudu te je sa tim ponuđačem zaključen ugovor.

Pregovarački postupak, bez objave obavijesti o nabavci, GSM uređaja **Nokia**, izvršen je na način, da je poziv upućen samo Mobis electronic d.o.o Sarajevo, sa kojim je sklopljen ugovor i izvršena nabavka mobilnih aparata u vrijednosti od 4,4 miliona KM u tijeku 2009.godine.

U odgovoru na dopis koji je upućen NOKIA Croatia d.o.o Zagreb, Republika Hrvatska je navedeno sljedeće: citiramo “Mobis electronic d.o.o Sarajevo je ovlašteni **ne-ekskluzivni** distributer za NOKIA korporaciju u BiH. Mobis elektronik d.o.o **Sarajevo kupuje i prodaje za svoje vlastito ime i za svoj vlastiti račun i ponaša se kao neovisan trgovac u relaciji sa NOKIA korporacija i kupaca distributera. Međutim Nokia korporacija zadržava sebi pravo da distribuira svoje vlastite proizvode sama ili kroz druge neovisne, ne-ekskluzivne distributere.**“

Nabavke u tijeku 2009.godine, na temelju otvorenog postupka izvršene su u iznosu od 16.038.315 KM ili 24% ukupno zaključenih ugovora. Konkurentskim zahtjevom bez objave obavijesti sklopljeno je ugovora u vrijednosti od 12.009.038 KM ili 18%.

Uvidom u dokumentaciju vezano za provedbu otvorenog postupka uočili smo sljedeće:

Odlukom Odbora direktora od 23.09.2008.godine donesena je Odluka o provedbi međunarodnog otvorenog postupka za nabavku usluga marketinških komunikacija za potrebe JP HT d.o.o Mostar, odnosno nabavka usluga izrade kreativnih rješenja i produkcije promotivnih materijala za marketinške kompanije JP HT d.d Mostar.

Nabavke su podjeljene u dva LOT-a.

LOT 1. Direkcija za pokretnu mrežu u iznosu od 4.000.000 KM

LOT 2. Direkcija za nepokretnu mrežu u iznosu od 2.500.000 KM

Natječajnu dokumentaciju su preuzeli sljedeći ponuđači:

- Via Media d.o.o. Sarajevo
- Digitel d.o.o.Zagreb, RH
- Communis d.o.o. Sarajevo
- Fabrika d.o.o Sarajevo
- Panta Rhei d.o.o Sarajevo
- MITA Group d.o.o Sarajevo
- SV-RSA d.o.o Sarajevo

Kriteriji objavljeni u Tenderu, za ocjenjivanje ponuda bili su sljedeći:

a) najniža prosječna cijena sa 60% i

b) kvaliteta ponuđenih kreativnih rješenja sa 40% učešća po projektnim zadacima za LOT 1 i LOT 2.

Datum utvrđen za predaju ponuda bio je 09.02.2009.godine. Povjerenstvo je izvršilo uvid u sadržaj ponuda i konstatiralo da su ponude Communis d.o.o Sarajevo i SV-RSA Sarajevo dostavili nekompletnu traženu dokumentaciju, dok su ostale četiri ponude bile kompletne (zadovoljile tražene uvjete) .

Nakon provedenog bodovanja kompletnih ponuda, Povjerenstvo je utvrdilo da je najpovoljnija ponuda Digitel Zagreb. I ako je navedena firma dobila najmanje bodova prilikom vrednovanja ponuđene cijene 15 bodova (VIA Media d.o.o Sarajevo je **dobila 43** MITA Group 34 bodova; SV-RSA d.o. o Sarajevo 34 boda

te FABRIKA d.o.o Sarajevo 31 bodova) dobila je najviše bodova za kvalitetu 40 bodova, maksimalan broj (VIA Media za kvalitetu je dobila je 8 bodova; MITA Grupe 13 bodova; SV-RSA Sarajevo 8 bodova te FABRIKA Sarajevo 16 bodova)

.Povjerenstvo je radilo po razrađenim kriterijima po kojima za najnižu ponuđenu cijenu moguće dobiti manje od maksimalnog broja bodova objavljenih u Tenderu.

Digitel Zagreb dobio je maksimalan broj bodova 40 za kvalitetu ponuđenih kreativnih rješenja, jer je od Stručnog povjerenstva po svim **podkriterijima dobio ocjenu 5** koja se pomnožila sa utvrđenim kriterijima i dobije najveći broj bodova 40, (ocjene su se bile od 1 do 5).I ako je Digitel Zagreb dobio je najmanje bodova za vrednovanje ponuđene cijene, u ukupnom vrednovanju ocjenjen je kao najpovoljniji.

Povjerenstvo je predložilo, a Uprava prihvatila i zaključila ugovor vrijedan 6,5 miliona KM sa Digitel d.o.o Zagreb.

Svi ponuđači uložili su prigovor. Citiramo prigovor MITA Group“d.o.o Sarajevo „, S obzirom da je naša Agencija ponudila mnogo niže cijene u finansijskom dijelu ponude za kreativna rješenja, što čini 60% učešća u odluci o dodjeli posla. Smatramo da smo i po kriteriju dodjele ugovra-kvaliteta ponuđača kreativnih rješenja a 40 posto učešća, trebali biti bolje ocjenjeni i ostvariti veći ukupan broj bodova od pobjednika natječaja. S obzirom da pripadamo Publicis Groupe S.p.a, najvećoj reklamnoj grupaciji u EU, koja kroz Publicis ili Saatchi- Saatchi vodi kreativne poslove T-Mobile na skoro svim tržištima na kojima je ovaj operator prisutan (između ostalih Makedonija, Crna Gora i Hrvatska, mišljenja smo da možemo ponuditi mnogo više od odabranog ponuđača, a u slučaju dobijanja šanse za rad na jednom od lotova moguće je savjetovanje vodećih stručnjaka Saatchi- Saatchi iz Londona i ostalih zemalja.Treba naglasiti da se radi o jednoj najnagrađevanijoj i najkreativnijoj agenciji na svijetu.ujedno pozivamo se i na preferenciju domaćeg dobavljača koji ima pravo na dodatne bodove, te tražimo da nam obrazložite radni kapaciteti pobjednika na natječaju u Bosni i Hercegovini“

Krajnji ishod i nakon naknadnog bodovanja bio je da je najprihvatljivija ponuda Digitel-a Zagreb. I ako je VIA Media d.o.o Sarajevo, ponudila dalko nižu cijenu od izabranog ponuđača, odnosno najnižu cijenu od svih **ponuđača nije dobila maksimalan** broj bodova 60 (bila bi najpovoljnija), kako je stajalo u kriterijima Tendra, što je u suprotnosti sa Napatkom o primjeni i korišćenju modela standardne tenderske dokumentacije za postupke javne nabave za robe, usluge i radove (Službeni glasnik BiH Broj 56/07 od 25.srpnja 2007.godine).

Sa Digitel Zagreb i u 2008.godini sklopljen je Ugovor vrijedan 6,5 miliona KM za pružanje usluga:, odnosno, izrada kreativnih rješenja i produkcija promotivnih materijala za marketinške kampanje. Kriterij za odabir najpovoljnije ponude, objavljen u Tenderu, bio je cijena 40%, kvaliteta 60%. Povjerenstvo je na isti način vršilo vrednovanje ponuda.

Na temelju naprijed navedenog ne možemo potvrditi da Društvo poduzelo sve potrebne mjere kako bi se osigurala pravična i aktivna konkurencija među potencijalnim dobavljačima uz ostvarenje jednakog tretmana i transparentnosti te osiguralo najefikasnije korištenje javnih sredstava

Preporuka:

Organi upravljanja, svatko iz svoje nadležnosti , dužni su osigurati da se nabavke roba, vršenje usluga i izvršenje radova vrši transparento, da se osigura pravična i aktivna konkurencija među potencijalnim dobavljačima, kako bi se odabrao najpovoljniji te osiguralo najefikasnije korištenje javnih sredstava.

5.11 Vanbilančna evidencija

U okviru vanbilančne evidencije fiksna mreža je **iskazala 52.388.960 KM**, a odnosi se na slijedeće:

- odmaralište u Neumu (50.000 KM),
- stanove po članu 18. u iznosu od 1.143.747 KM i privatizirani stanovi u iznosu od 233.662 KM,
- tražbine po fakturama RTV naknada u iznosu od 24.024.130 KM,
- tražbine po fakturama RTV pristojbi ug D1179/04 u iznosu od 13.171.418KM,
- obveze za sufinansiranje HP-a Mostar u iznosu od 8.126.561 KM,
- prepaid kartice u iznosu od 1.560.570 KM,
- tražbine od kupaca za zastarjele tražbine u iznosu od 4.061.018 KM,te
- demontirani uporabljivi modemi 17.853 KM.

U mobilnoj mreži ukupna vanbilančna evidencija **iznosi 28.809.298 KM**, a odnosi se na slijedeće:

- kamata za GSM licencu u iznosu od 20.229.942 KM;
- kamate u UMTS licencu u iznosu od 4.966.411 KM,
- za police osiguranja koje su se prestale plaćivati sa 1.02.2007. godine u iznosu od 1.507.426 KM;
- niskonaponski vod vodi se u iznosu od 1.467.816 KM za koji je Elektroprivreda HZHB dala suglasnost;
- pravo korištenja prilaznog puta u iznosu od 108.922 KM,
- Kim Tec d.o.o Vitez u iznosu od 158.325KM,
- Oprema po PM (Jajce, Doboj, Brčko, HP d.o.o Mosta, Pošte Srpske Banja Luka, JP BH Pošta Sarejvo) u iznosu od 370.457 KM.

5.12 Proces IT

Isti poslovni i računovodstveni procesi u dijelovima za fiksnu i mobilnu mrežu (bilinzi, stalna sredstva, glavna knjiga) su podržani različitim softverskim rješenjima. Implementirana su i dva softvera za antivirusnu zaštitu. Softverska rješenja se izvršavaju u odvojenim tehnološkim infrastrukturama u zgradi uprave, TK centrima i regionalnim direkcijama.

Softverska rješenja su razvijena u različitim tehnologijama i podržana su od strane više eksternih konsultanata. Na različit način podržavaju iste poslovne procese za koji su razvijena.

U jednom dijelu rješenje se još dorađuje tako da dio poslovnih događaja nije u cijelosti podržan.

Prijenos podataka iz računovodstvenih analitika u računovodstvenu sintetiku dijelom je automatiziran proces i što ovisi o softverskom rješenju. Izvješća na nivou Društva kreiraju se naknadnim zbrajanjem pojedinačnih izvješća mobilne i fiksne mreže. Izvješća o stanju računa glavne knjige na nivou Društva se kreira iz dvije excel tabele dobivene iz eksportiranih glavnih knjiga mobilne i fiksne mreže.

IT funkcija u Društvu je također organizacijski podijeljena na dio u mobilnoj i dio u fiksnoj mreži. Koordinator na nivou Društva koordinira rad organizacijskih dijelova.

Postojeće stanje je nastalo kao posljedica pripajanja HT i Eroneta, koji su od ranije imali implementirane vlastite sustave.

Preporuka

Objediniti softverska rješenja i tehnološke infrastrukture u svrhu pouzdanijeg, jednostavnijeg i bržeg izvješćivanja, primjene jedinstvenih sigurnosnih pravila, lakše i bolje kontrole, racionalnijeg korištenja postojećih ljudskih i materijalnih resursa, lakšeg i jednostavnijeg održavanja i razvoja sustava u svim slojevima, vjerojatnog smanjenja troškova, izbjegavanja dupliranja kapaciteta.

6. KOMENTAR

U ostavljenom roku JP Hrvatske telekomunikacije d.d Mostar, očitovala se dopisom broj D-6203/10 od 06.08.2010. godine na dostavljeni Nacrt izvješća o izvršenoj reviziji financijskih izvješća za 2009. godinu. U navedenom očitovanju JP Hrvatske telekomunikacije d.d Mostar je za veći broj nalaza dalo obrazloženja i primjedbe i dostavilo neznatan dio dokumentacije koja nam nije predočena u tijeku revizije. Navedena obrazloženja za jedan dio nalaza su prihvaćena i inkorporirana u konačan tekst Izvješća, dok za određeni broj nalaza navedena obrazloženja nisu prihvaćena, obzirom da nije priložena relevantna dokumentacija koja bi uticala na izmjenu nalaza u Izvješću. Detaljno pojašnjenje dano je u Komentaru na dostavljeno Očitovanje na Nacrt izvješća o izvršenoj reviziji financijskih izvješća za 2009. godinu, koji je dostavljen uz konačno Izvješće, kao Pismo Upravi.

Rukovodilac
Sektora za financijsku reviziju javnih poduzeća

Ismeta Junuzović, dipl.oec.

Vođa Tima:

Mira Pažin, revizor, dipl.oec

Član Tima

Rabija Sokolović, revizor, dipl.oec.